

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 82. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 8-го квітня 1936.

VOL. XLIV. No. 82. Jersey City, N. J., Wednesday, April 8, 1936.

THREE CENTS

УКРАЇНЦІ, ЖЕРТВИ ПОВЕНІ, ЩЕ ДАЛІ ПОТРЕБУЮТЬ ПОМОЧІ

ТРОЙ (Нью Йорк). — Повінь наробила тут багато шкоди, головню в тій околиці, де живуть наші люди.

Українці потерпіли не тільки приватно, але і як громада. Домівку, котрою вони тишилися, як дитина, побачивши свою матір, вони тишилися. Додішно частину домівки, де містяться кімнати: білярдівня, забавова кімната для чоловіків, кімната для жінок, кухня, купальня — все знищене до непізнання.

Через великі втрати, які понесли приватні громадяни, неможливо тепер і думати про повне відбудування школи, якщо не прийде допомога з зовні. — О. А. І.

ГВЛІНГ (Вест Верджинія). — Місцеві українці, що впали жертвою великого вилуви рік, іще раз відкликаються через свій комітет про допомогу.

Допомога потрібна негайно, бо всі засоби місцевих громадян і установ уже вичерпані.

ЕЛИЗАБЕТСЬКІ УКРАЇНЦІ СПИШАТЬ З ДОПОМОГОЮ.

ЕЛИЗАБЕТ (Нью Джерзі). — Центральний Комітет Українських Національних Товариств зібрав між громадянами суму \$101.60 на потерпілих від повені.

Збірку ведеться далі. Гроші відіслано до Об'єднання.

ТОРНАДО ВБИВ 350 ЛЮДЕЙ У ПОЛ. СТЕЙТАХ.

ГРЕЙСВИЛ (Джорджія). — Це місце стало в понеділок вночі осередком страшно бурі, від котрої згинуло тут щонайменше 187 осіб, а коло 300 дістали тяжкі покалічення. Шкода в маєтку виносить коло 5 мільйонів доларів.

Торнадо навістив шість південних стейтів. Усіх жертв рахують на півчверти сотки. Ранених рахують на дві тисячі. Маєткова шкода вся ще не обчислена, але вона певно досягне багатьох десятків мільйонів.

Підпри Грейнсків потерпіли найбільше міста: Акворт, Вудсток і Лавонія, в стейті Джорджія, та Тупело, в Місісіпі. У Кофівіл, Місісіпі, згинули 13 людей, у Бунвіл 4, а в Оберн, Місісіпі, 7.

З Елквуда, в стейті Алабама, доносять про смерть 4 осіб, з Ред Бей про смерть 7. У повіті Колумбія в стейті Тенесі згинули 10 осіб.

Як цей торнадо бушував у південних стейтах, у західних стейтах постуденіло, падав сніг і лядянився дощі, через котрі води в ріках почали піднятися. Тимчасом побережжя Атлантики мало кілька годин незвичайну на цю пору року теплоту.

УРЯДОВА КАМПАНІЯ ПРОТИ ЗЛОЧИНІВ.

ЛІТЛ РОК (Аркансо). — За той час, як уряд стейту Нью Йорк торгувався з урядом цього стейту за видачу на суд у Нью Йорку арештованого тут Чарла „Локи“ Лучіяни, котрого поліція називає головою проституційного рекету, цей пробував підкупити державного прокуратора. Лучіяна давав прокураторові 50,000 доларів за випущення на волю. Намагане перекупство тільки приспичило видачу рекетіра ньюйорському стейтові.

ВІДГУКИ СПРАВИ ГАВІТМАНА.

ТРЕНТОН (Нью Джерзі). — У легіслятурі цього стейту пробували політичні противники ньюджерзького губернатора Гофмена розвести слідство за його поведінку в справі Гавітмана. Вони внесли були наперед внесок, щоб розслідувати самого Гофмена, а коли цей внесок перепав, домагалися слідства проти всіх урядовців, умішаних у цю справу. Ці заходи теж не повелись.

ЗНОВУ ПОВЕДУТЬ „ЧУЖИНЦІВ“.

ВАШІНГТОН. — На припорушення президента Рузвельта секретар торговлі розвів широке слідство над саботажом на кількох американських вантажних і пасажирських кораблях.

Уряд не розкриває імен кораблів, але дає до зрозуміння, що слідство вже виказало, що саботаж звичайно вели „чужинці“, наняті на тих кораблях на службу.

І УРОДЖЕНЕЦЬ АМЕРИКИ МОЖЕ ВТРАТИТИ ГОРОЖАНСТВО.

ФЕРМОНТ (Миннесота). — Американський уряд хоче виправити із Злучених Держав 85-літнього Дейвіда Огилва, що родився в Трой, Нью Йорк, та жив 60 літ у Злучених Державах.

У 1917-тім році він хотів записатись до американської армії на війну проти Німеччини, але його признали застарим. Тоді він записався до австралійської армії, а по війні взяв собі в Австралії „гомстед“, стаючи в цей спосіб горожаном Австралії. Він приїхав до краю свого походження з австралійським паспортом на відвідання, але, як вийшло візо, пробує остатися тут як американець.

ДО УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД, ПОТЕРПІЛИХ ВІД ПОВЕНІ.

До Об'єднання зголосилися різні комітети, що призбирали одяг і білля для українських родин, потерпілих від повені. Просимо ті Ратункові Комітети, що існують у громадах, потерпілих від повені, щоб негайно дали знати, якщо бажають отримати таку допомогу. Зголошення слати до Об'єднання на таку адресу:

„ОВУЕДНАНЬЕ“

P. O. Box 122. Hudson Terminal, New York, N. Y.

П'ЯТЬ ПРИСУДІВ СМЕРТІ В БЕРЛІНІ.

В Берліні скінчився процес проти 25 комуністів з Нойкхлен (передмістя Берліна), яких обвинувачували за напад на льокаль штурмових відділів у жовтні 1931. р. та за вбивство одного гітлерівця. Суд засудив 5 підсудних на кару смерті, решту на кару в'язниці. Розправа трвала 6 місяців.

УРЯДОВЦІ МУСЯТЬ ПИТИ МОЛОКО ТА ІСТИ КОВБАСКИ І ГУСИ.

Латвійське товариство „Експорт беконів“ звернулось до поодиноких міністерств і урядів з пропозицією, щоби підчас бюрового снідання видавати урядовцям гарячі ковбаски. Такі розпорядки мали би на меті причинитись до збільшення консумції мяса.

Як відомо, минулого року литовський уряд наложив на своїх урядовців обовязок купувати гуси, а деякі уряди примушували урядовців пити молоко.

ВОЛИНСЬКІ „ІЮСТРАТОРИ“.

Рівенський суд на виїзній сесії у Дубні засудив Романа Ліонеша, урядника теслігівської гміни, на 2 роки тюрми й позбавлення громадянських прав на 5 років. Засуджений їздив по селах з „іюстраціями“ і при цій нагоді писав протоколи за брак „номерів“ коло хати, за незареєстрування псів і т. п., а потім брав від селян гроші й не давав ніяких повісток.

ВОЛОЦЮГИ ГРАБІЖНИКАМИ.

У Чорткові відбулася судовая розправа проти двох волоцюг, Максима Зетковича і Павла Галичановського, родом з Городка, що в грудні м. р. ограбили у Мшанці, пов. Копичинці, жидівку Хану Готесман, забравши їй 2,640 дол. і 20 зл. Їх арештовано на залізничному дворці в Тернополі і відобрано їм ще 1,600 доларів. Обоє засуджено по 6 років в'язниці. Таких волоцюгів вештається по наших селах багато.

ЧОМУ СЕЛЯНАМ НЕСТАЄ ЗЕМЛІ.

У звязку з внесенням пос. Медзінського у справі скасування ординацій майоратів і фідейкомісів, польська преса стверджує, що в Польщі є 52 ординації, не числячи великого числа фідейкомісів. Як відомо, це земські добра, в яких порядок дідичення точно означений, щоби ті маєтки вдержати в руках одної родини. Найбільшою ординацією є Давидгородок у Пінщині, що обіймає 170,000 моргів, власність кн. Карла Радзівіла. Трохи менша ординація Невежська і Клеца біля Новгородка. Дальше йде щодо величчя ординація Замойських на 100 тисяч моргів в Познанщині та ординація понад 50 тисяч моргів, що належать до гр. Скуржевських, гр. Кілецьких, кн. Мих. Радвила і інші. В Галичині є ординація сінявська кн. Ад. Чарториського, переворська кн. Андр. Любомірского, потурицька гр. Дідушицьких, городківська гр. Семенських, ланцутська гр. Альфр. Потоцького, висіцька Чарковських-Голевських, окоцімска Геї-Окоцімських і найменша (бо 4,200 моргів) боринська гр. Мицельського. На Воляні є більша ординація Олика кн. Януша Радзівіла. Є теж у Польщі ціла низка дрібних фідейкомісів, яких власниками можуть бути більше осіб. Загальний простір землі, яку займають ординації, доходять до 470 тисяч гектарів. Ось де може подітись велике число середніх господарів, що думаться на карловатих господарствах, хоч могли би реалізувати великих земельних заступів, які вийють робити тільки довги.

„ФАБРИКАНТИ“ ДОЛЯРИВ.

Луцький окружний суд на виїзній сесії у Володимирі засудив якогось Шмуркевича з 3 роки, а Бойка на 2 роки тюрми за те, що на спілку з фальшивником грошей Д. Гаршайном „фабрикували“ долари й 20-злоткиві. Д. Гаршайн перебуває тепер в „Івановій хаті“ у Відні, а по відбуттю там „курації“ має відповідати ще перед польським судом.

ВІДНОСИНИ „НА КРЕСАХ“.

Робоча сила „на кресах“, як на 50—70 проц. дешевша, є у центрі Польщі. А рілничі продукти продають „на кресах“ по дуже низьких цінах, коли за промислові вироби мусять платити високі ціни. Нпр. камінний вуголь на Польщі є три рази дорожчий як у Катовіцях. І то дальше так буде, що рілничі продукти „на кресах“ будуть дешевші, бо обтяжені коштами дуже високої залізничної тарифи, а промислові вироби будуть дорожчі, бо дочисляють більші кошти привозу. І ці відносини ще побільшують льокальну нужду. Трапляються „на кресах“ і осяккі куріози: на Виленщину „шмулюють“ через границю з Литви залізо, яке походять з Фабрик у Польщі, але продане дешево (дом, мандрує довкола і як дешево залізо вертається до Польщі. Те саме діється з цукром.

ОСТАННІЙ ВІЗНИК ІЗ КОНОМ У ПАРИЖІ.

Міська рада в Парижі запросяла до себе візника Шевалеро, щоб дати йому відзначення — золоту медалью за те, що він витривав як останній візник. Як відомо, на місці коней прийшли авта і тільки так званий „Залізний Густав“ усе ще їздив коней. Він був тим, що кілька літ тому виїхав своїм повозом з Парижа до Берліна, де приймає його як рекордиста.

„ЛІКТОРСЬКІ ЗМАГАННЯ“ ІТАЛІЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

У Венеції відбувається тепер їзд студентів вищих італійських шкіл, які беруть участь у рілних конкурсних змаганнях на теми з ділянки культури та мистецтва. В дванадцятьох окремих комісіях лід проводом політиків, учених та визначних спеціалістів ділянок знання і мистецтва виголошують італійські студенти наукові праці на дані теми і ведуть над ними дискусію. Переможці у цих змаганнях дістають титул лікторів. Рівночасно у венецьких павільйоні „Біенале“ відкрито виставу понад 600 картин та інших мистецьких творів студентів, що беруть участь у лікторських змаганнях.

„ФАБРИКАНТИ“ ДОЛЯРИВ.

Луцький окружний суд на виїзній сесії у Володимирі засудив якогось Шмуркевича з 3 роки, а Бойка на 2 роки тюрми за те, що на спілку з фальшивником грошей Д. Гаршайном „фабрикували“ долари й 20-злоткиві. Д. Гаршайн перебуває тепер в „Івановій хаті“ у Відні, а по відбуттю там „курації“ має відповідати ще перед польським судом.

ВІДНОСИНИ „НА КРЕСАХ“.

Робоча сила „на кресах“, як на 50—70 проц. дешевша, є у центрі Польщі. А рілничі продукти продають „на кресах“ по дуже низьких цінах, коли за промислові вироби мусять платити високі ціни. Нпр. камінний вуголь на Польщі є три рази дорожчий як у Катовіцях. І то дальше так буде, що рілничі продукти „на кресах“ будуть дешевші, бо обтяжені коштами дуже високої залізничної тарифи, а промислові вироби будуть дорожчі, бо дочисляють більші кошти привозу. І ці відносини ще побільшують льокальну нужду. Трапляються „на кресах“ і осяккі куріози: на Виленщину „шмулюють“ через границю з Литви залізо, яке походять з Фабрик у Польщі, але продане дешево (дом, мандрує довкола і як дешево залізо вертається до Польщі. Те саме діється з цукром.

ПОМЕР ФРАНЦУЗ — СМІЛИЙ ОБОРОНЕЦЬ УКРАЇНИ

ПАРИЖ. — Офінор подає, що помер у 87 році життя відомий французький громадський діяч, бувший депутат Гаєр Бансель, якому українці винні вічну подяку за його сміливий виступ у французькому парламенті в найтяжчій моменті боротьби українського народу за свою державність, а саме тоді, коли рештки української армії боролися в Трикутнику Смерті проти переважаючої сили могутніх ворогів. Він виступив на засіданні з 6. лютого 1920 року проти тодішнього міністра закордонних справ, а пізнішого президента Мілера, який у своєму огляді закордонної політики говорив про всі новоутворені держави, не згадуючи між ними про Україну. Тоді Гаєр Бансель виступив з великою промовою, яка тяглася понад годину, а в якій він подрібно зясував українську справу, закінчуючи промову ось якими словами: „Спішіть визнати Україну і їй допомоги. Поверніть їй її полонених, які ще досі поневіряються по деяких краях Європи, а вона сама вижене напасників, хоч атакована одночасно німцями, большевиками та денікіпцями. Це дивно, що цілий світ бється саме за цей багатий край, а лише Франція не хоче прийняти руки, яку Україна їй простягає“.

Кілька років пізніше Бансель видав брошуру під наголовком „Чому я боронив Україну“, в якій знову вилужив свої міркування та вказував на помилки французького уряду, що він робув в своїй політиці супроти України. Бансель брав колись активну участь у французько-прусській війні. Його два сини згинули в світовій війні. Сам він був великим приятелем графа Михайла Тишкевича, колишнього українського посла при Ватикані та голови делегації на мирову конференцію.

УКРАЇНСЬКА ОПЕРА В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Засновано в Парижі Українську Оперу. Директором і організатором її є Михайло Кучерів, відомий артист, бувший соліст Української Національної Капелі, що то під проводом Александра Кошицького заступив собі безсмертну славу.

Таку відомість подає Офінор. Подає, що між артистами опери видніють такі імена як Лідія Корєніца й А. Антонович. В жіночому ансамблі записані: Яхненко Кірсанова, Н. Волович, П. Полінова. В чоловічій ансамблі бачимо таких артистів як Кайданів, Житовський та О. Чехівський. Режисером опери є Чикаленко. Хормайстер: А. Чехівський. Оркестрою диригує композитор С. Євсєвський, лавреат Петербурзької Консерваторії та автор опери „Понад Дніпром“. Першим виступом опери буде вистава „Запорожця за Дунаєм“ в оркестрації та з доповненнями С. Євсєвського.

ПОМЕРЛА ВИЗНАЧНА ГРОМАДЯНКА.

УЖГОРОД (Закарпаття). — Померла Ірина Волошинова, жінка о. дир. Волошина, відомого провідника закарпатських українців. Похорон відбувся епископ Стейка. В поході взяли участь представники влади, війська і судів, губернатор Грабар, президент Розсипал, генерал Сватек і інші. А тисячі народу зіхалися з цілого Закарпаття, з найдальших гуцульських закутин. На цвинтар несли хлопці й дівчата 24 вінки і 14 китиць із жовтосиніми лентами. Цілий похорон мав чисто український і народний характер. Було багато патріотичних промов. Особливо сумно пройшло Покійну українське жіноцтво, бо це відійшла жінка, що від наймодальших літ була на службі своему народові. І це, що о. Августин Волошин міг остатись по нинішній день найбільшим учителем, пробудником і борцем за народні права Закарпаття, треба теж завдячувати Покійній, що піддержувала мужа в усій його народній роботі. Коли зяснило сонце волі й Закарпаттю, Покійна була в перших рядах кожної народної й добродійно-культурної акції. До самої смерті була предсідницею Жіночого Союзу, організувала курси для неграмотних наших служниць в Ужгороді, заснувала сиротинець „Святої Родини“ і т. д. Належала неспірно до найцінніших і найідейніших наших жінок.

ЗАМКНУЛИ ДО ТЮРМИ КОЛО ТИСЯЧІ КОМУНІСТІВ.

ВАРШАВА (Польща). — В самій Варшаві арештовано яких 300 комуністів, а в цілій Польщі коло тисячі. Уряд хоче розгромити цілковито комуністичну акцію, фінансовану з Москви. Так подає Польська Агенція Телеграфічна.

ЗИМА В СТАРІМ КРАЮ.

ЛЬВІВ. — У зимі була весна, а під весну зачинається зима. Таке можна сказати про погоду на українських землях Під Польщею, де тепер падають сніги.

“СВОБОДА” (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Address: “СВОБОДА”, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРО ПРОПАГАНДУ

(Надіслана стаття).

НЕ НАРОДНИЙ, А КАЦАПСЬКИЙ ФРОНТ

Большевики взяли за спосіб. Банучи, як їх ряди пустіють, беруться штукою притягнути до себе нові жертви. Рахують на темноту і на ті елементи в нашій суспільстві, що їх навчили тяготи до Москви. Рахують теж і на сентимент. Вони ж добре знають, що всі ті, що вони їх звивають до „єдиного фронту“, відчувають у серці, що вони властиво діти одної землі й одної матери. Тому думають, що на вудку „одного фронту“ зловлять „карпаторосів, лемків, українців, буковинців і русинів“. І тому дозволяють їм називатись далі, як хто захоче, й визнавати, яку хто хоче релігію. Тільки вимагають від них одного: щоб вони злучилися всі разом проти найбільшого їх ворога — фашизму!

Далі дозволяють їм протестувати, а навіть звивають протестувати, проти репресій, які спадають на наш нарід на наших землях під Польщею, Чехословаччиною і Румунією. Кажуть протестувати проти полонізації, чехізації й румунізації. А далі проти визиску робітників фашистами і т. п. Все це так, як було вже обговорене й припечатане на невідлім вічу в Нью Йорку, яке відбулося дня 29. березня, а з якого большевицька чи большевська преса робить тепер великий „рейхак“.

Це все має бути ще раз обговорене на „Народнім Конгресі“, який має відбутися 6. червня в Нью Йорку, а який скликають московські ступайки від У. П. Вістей, Лемко-Союза, і їм подібні, запрошуючи до участі в них „русинів, рутенців, українців, карпаторосів, лемків, галичан, буковинців, малоросів, угоросів“ і т. п.

Тому, що комітет цього „Народнього Конгресу“ розпочав уже свою пропаганду між нашим робітництвом і нашою імміграцією, звертаємо увагу, що ця акція це ніщо інше, а тільки новомодна кацапщина. Ріжниця між старою кацапщиною і цією новою є тільки та, що стара кацапщина стояла при царській Росії, а нова стоїть при червоній Москві. Стара кацапщина молилася до „батьошки царя“, а нова молилася до Сталіна. Що так воно є, це й сліпому упаде в очі, коли візьме під увагу терпіння нашого народу під московським обухом, себто тепер під пануванням червоних сатрапів. Тоді побачимо, що отсе беруться творити з нашого народу один фронт/на те, щоб боретися з усім можливим, а тільки не з найбільшим нашим ворогом — Москвою. Ось на ту обставину треба звертати увагу усім тим, що глибоко не думають, і даються ловити на гарні большевицькі клічки, придумані на скріплення московсько-большевицьких впливів між нашою імміграцією в Америці.

Нам треба змагати до скріплення того народнього фронту, який уже є, а цей фронт визнає в нашій боротьбі за волю опертя на наші власні сили і звертається проти всіх гнобителів українського народу. А нема і не може бути в нас такого фронту, який не був би звернений проти Москви, поки та Москва гнобить наш нарід.

Не досить вірити у добру справу і самому про себе служити їй. Цього замало! Треба старатися, щоб тисячі, сотки тисяч і мільони також признали слушність цієї справи, та щоб їй успішно помагали до побіди. А до цього треба пропаганди, треба не лиш своїх, найближчих, земляків перейняти огнем посвяти для неї, але треба і прихильність чужих позискати, для цієї справи зокрема, коли і вони можуть впливати на її успіх.

Знаємо з діяльності д-ра Масарика підчас війни, як його пригноблювало це, коли бачив, що великі держави, вороги Австро-Угорщини (антанта) нічого не знають про чехів і їх справу і як тяжко було їх поучити про ту справу, заінтересувати нею та показати їм, що побіда тих держав вимагає власне допомоги чехам, а збудування чесько-словацької держави лежить в інтересі миру Європи та стало ослаблення осередніх держав.

І треба було великої праці, статей в часописах, брошур, відозв та меморандумів до рішачючих осіб і установ, щоб на решті переконати їх, що помагати чехам — вони помагати і собі та взагалі слушній справі.

Це і робили Масарик зі своїми помічниками зі свого боку, а Бенеш і Штефанік з другого. А коли це (уже при допомозі тих держав) виставили 50 - тисячну чесько-словацьку армію — тоді держави антанти признали їхню заграничну національну Раду за їхній уряд, а їхню армію за комбатантів, допустили делегатів тої Ради до мирових переговорів тай і справді створили самостійну чесько-словацьку державу.

Якже назвати ту заграничну роботу Масарика і його товаришів, як не пропагандою? Так, вони її виконували — з завзяттям і витривалю, не глядячи на труднощі та перешкоди. І вони, зокрема Масарик, показали майстрами пропаганди.

Але Масарик, говорячи про пропаганду взагалі, висказав раз одну велику правду: „Пропаганда не сміє ніколи послугуватись брехнею!“

має об'єктивно (безсторонно) досліджувати правду, наскільки вона є для інших користна, щоб її потім масам проголосити, але вона повинна безперервно служити виключно лише своїй правді“.

Про пропаганду підчас війни появилася інтересна стаття (переклад з французького) в першому зошиті львівського „Вісника“ (вул. Чарнецького 26. — річчю з дуже інтересною бібліотекою про життя великих, чужих національних діячів коштує шість доларів) і раджу всім перечитати ту статтю.

Підчас світової війни стояла пропаганда, редена антантаю, далеко вище від пропаганди осередніх держав, а бельгійський кардинал Мерсіє стверджує виразно, що у тій війні побідила головню преса антанти, отже пропаганда.

Річ очевидна, що й у часі миру муть для недержавних народів грати пропаганду велику роллю, бож і чехи — уже десятиками літ перед світовою війною старалися познайомити весь культурний світ зі своєю історією, письменством, етнографією та зі своїми змаганнями, очевидно чужими мовами.

У нас всього цього робити дуже мало, хоч нпр. у Північній Америці жие дуже багато українців, що знають добре по англійськи, а відомостей про свою далеку Вітчизну можуть дуже легко зачерпнути з відповідних українських видань.

Однак нещасне вмовлювання в себе: „Чомуж власне? Так це певно вже хто інший зробить“ стоїть тій доконечній роботі на перешкоді. Колиж бачимо, як події сучасної історії скоро розвиваються, і що цілком несподівано може — словами Б. Лепкого — „вдарити підземний дзвін і сурми залозити“ та застати нас знову неприготованими — то тоді побачимо, якими великими грішниками супроти своєї нації є ті наші земляки, котрі могли би робити пропаганду між чужими, але її не роблять.

А робити пропаганду можна і треба не лише при допомозі брошур, газетних статей, вічевих промов, викладів, концертів та вистав, але можна і треба її робити все і всюди і при кожній нагоді. І у фабриці і у підземних шахтах між товаришами пра-

ці і в трамваю при читанню часопису (чужою мовою), котрий пише про варшавський процес. А сором був би крайній, коли би справу варшавського процесу не використано видатно всіми мовами й у всіх нам доступних органах преси.

Я сказав повище, що потрібні матеріали мовою українською є готові, і що лиш треба з них користати. І тому постарайтесь сказати тут кілька слів про найважливіші такі джерела.

Юрій Горovenko. (Кінець буде).

НЕСАМОВИТЕ ВІДКРИТТЯ

Вже четвертий рік видає в Кракові якийсь проф. Ступницький газетку для „греко-католиків поляків“ (відповідальний редактор: Міхал Паславський). Давніше ця газетка називалася „Греко-католик“. З новим роком перехрещено її на „Греко-поляк“.

І ось у цьому „Греко-поляку“ стрічаємо деякі капітальні „відкриття“ і ще капітальніші домагання.

Познайомимо з цим крамом наших читачів, бо крам цей веселий!

В статті „Греко-поляки жадають рівноправності“ читаємо:

„Останній список населення з 1931. р. виказав пів мільона поляків грецького обряду. Це число не відає справжнього стану під національним оглядом в східній малопольщі. До цього числа треба додати коло пів мільона „білаків“, тобто „русинів“ з центральної Малопольщі над Сяном і в західній Малопольщі, що говорять по польськи або на пів по польськи з польським „бил“, а окреслили себе за „русинів“ тільки на основі свого віросповідання. Отже „русини“ це окреслення релігійне, а не національне.

„Бо, не зважаючи на нагальну агітацію і номови священників, населення не поддає себе за українців, чим нагально підкреслює свою польську національність.“

„Крім цього до поляків слід зачислити пів мільона греко-католиків у східній Малопольщі польського походження, зрушених кольоністів, польських хлопів давніше латинського обряду, яких через брак костела переписано до греко-католицьких метрик. Отже разом польського населення грецького обряду є щонайменше півтора мільона.“

„Греко-поляк“ чорне на білому „доказує“, що лемки це чистокровні поляки. Він пише: „Лемки, це якесь старе польське плем'я, бо: 1) мають дуже зближену до польщини говірку, змішану з церковними словами і трохи змінену церквою в той спосіб, що нема носівок (зуб, рука — замість ząb, ręka).“

„Ця носівка осталася тільки в старинній назві „Ленко“, згладно „Лемко“. Крім цих дрібних ріжниць нема ніяких інших, бо р замість рж не входить тут в рахунок, бо ніде хлопів навіть чисто польські не вимовляють рж, як інтелігенція. 2) Лемківська говірка має чисто польський наголос. Ця обставина безпеліційно свідчить, що лемки не є і ніколи не були ніякими українцями.

„Лемківське населення за австрійських часів уважалося радше за польське, бо мало священиків добрих поляків, як О. Дзерович, що завжди хохив у польській чамарі. Після настання сюди священиків українців розпочалася ще перед війною боротьба лемків за збереження окремішності. А що поляки зовсім не займали греко-польським людом, тому лемки станули по стороні старорусинів. Так є до сьогодні.“

Для всіх цих „греко-поляків“ „Греко-поляк“ жадає:

„1) Призначення окремих церков. Отже у Львові „греко-поляки“ повинні дістати три церкви до свого виключного вжитку, на польській проповіді й богослуження.

„2) В-менших місцевостях, де є тільки одна церква, слід впровадити для „греко-поля-

ків“ польські проповіді в означених годинах, або на переміну, в святочні дні раз по українськи, раз по польськи.

„3) Написи по церквах мають бути теж польською мовою, образи з польськими написами.

„4) В Перемішлі єпископом має бути „греко-поляк“, у Львові бодай один єпископомічник польської національності, а в Станіславові єпископ — „старорусин“.

„5) „Греко-польські“ парохії і всі парохії в західній Галичині мають бути обсажені парохами „греко-поляками“ (у Львові бодай 3 парохії).

„6) Духовні семінарії мають бути поділені на відділи український і польський, причому польський зпочатку для виривання недостач повинен мати більше число богословів.

„7) Урядування по всіх парохіяльних урядах має відбуватися тільки по польськи, метрики мають виставляти тільки польською мовою.

„8) Всі греко-кат. монастирі мають бути поділені на польські та українські.

„9) Наука релігії для „греко-поляків“ має відбуватися польською мовою.“

І. т. д.

Як бачимо, органи п. Ступницького не бракує концептсебе за українців, чим нагально підкреслює свою польську національність.

В Римі від двох років існує „Італійський Інтеруніверситарний Інститут“, у виданні якого входить:

1. Влаштовувати наукові курси італознавства для чужинців в Італії. Він завідуює між іншим досить уже відомим за кордоном університетом для чужинців у Перуджі, що відбуває свої курси літом.

2. Влаштовувати такі самі курси за кордоном.

3. Встановлювати і підтримувати контакт між науковими чужинцькими установами і аналогічними італійськими.

4. Допомогати чужинцьким бібліотекам у формуванні відділів італознавства.

Внаслідок заходів Українського Пресового Бюро в Римі Італійський Інтеруніверситарний Інститут зацікавився також українськими науковими установами і хотів би навіязати з ними сталі й житочні зносини. Він є готовий випосажувати українські наукові установи і бібліотеки (яких лісту передано до Інституту) збірками з книжок ріжними мовами про італознавство, які знаходяться в його розпорядженню. Маємо певність, що в скорому часі українські установи одержать від Інституту маленький, але цінний дарунок. Подуючи це до відомо українських наукових установ, Українське Пресове Бюро в Римі просить їх звязатися в найскоршому часі з вище названим Інститутом безпосередньо і вислати йому, по зможі, свої видання.

Листи до Інституту просимо писати тільки українською мовою. — Адреса Інституту: Instituto Interuniversitario Italiano, Via delle Tre Pile 1, Roma, Italia.

УЛАС САМЧУК ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

Передрук заборонений! Авторські права застережені.

44

Марійка, після того, коли пережила тяжкі наслідки зустрічі з Янчеюком, жила в наших батьків. Життя її не відзначалося якимись приємностями. Довга й небезпечна, без належного лікування й харчів, хвороба, ранення Павла, його відїзд на Буковину й нарешті, по приїзді арешт, все це не могло не залишити на ній своїх слідів. Змінилася до впізнання. Трохи догубшала, розплився стан, обличчя помарніло й на ньому зявилося кілька вимовних зморшків. Одні чорні й великі очі, що захоронили свою нервову красу. Вони глибокі, теплі та прозорі.

Батько її недавно також помер, але це не так її торкнуло, бо в останній час вона все з ним не зустрічалася. До самої смерті не міг дарувати їй її зради Манівчуківської традиції. Два його брати, прибавши з вієська, послідовно й завзято продовжували ворогувати з нами. Миж навіть робили заходи розв'язати цю справу полюбовно, але все те ні до чого не привело. Та навіть не хотіли з нами розмовляти. Це були наші закляті

вороги, що їх Йонаш і Ко. не використали тільки тому, що бувають речі, що їх ні на що не використаш. Нам вони шкодити не могли.

Павло сидів заложником у військовій касарні. Зпочатку до нього нікого з наших не допускали, тримали під сильною вартою, але згодом, коли політичне небо трохи прояснилось, до нього пускали наших жінок, а потім і Юру.

Сам Павло ввесь час лютував і ревів, мов замкнений лев. З горла його щоденно виривалось тисячі найвибірніших лайок. Він готовий був переколоти черепи усім „чортючим стражками“ і показати всьому тому начальству дулю. Його стримував Юра, що мав на це свій погляд і просив: зачекати.

Вступ мій до залози відразу змінив його долю. Одного ранку приходять до нього його брати, з розяттям носом, маляр-прислужник і заважає, що заступник команданта залози Дмитро Цокан хоче з ним бачитися.

Відчиняються двері й у суроводі двох підстаршин входить до келії Павла. Той зпо-

чатку не зрозумів, що сталося. Не врів своїм очам. Опісля він ревів з радості й обняв мене, як медвідь.

— Збирайся, кажу, і виходь. Досить з тебе капіти тут.

Юри з нами не було. Він у таких випадках тримався сторони. Зате Марійка мло не збожеволіла з радості.

Гірше стояла справа з арештованими в сільській хаті. Іх, правда, не вивезли відразу до Сиготу, але наш синєдріон, що в ньому переважав Ізраїль, не ризикнув випустити їх на волю. Утворивши з комісії комісію, що в свою чергу була перероблена ще в комісію, порішили зробити докладний допит ув'язнених, половину з них випустили, а трох на чолі з Тулайданом відправили зпочатку до Сиготу, а потім до Кошиць.

Розенкранца, після належного оплакання усім жидівством Мармарошици й цілого світу, так само належно поховали. Преса цілого світу писала про цю страшну подію. Прибула навіть якась голандська чи англійська місія, що збирала відомости, фотографувала гуцулів, робила донесення своїм владам.

Брат Розенкранца відразу відїхав до Будапешту й звідти підготовляв ґрунт для процесу. Його поїздка не обцяла для ув'язнених нічого доброго. В той час малярська столицна преса, торкаючися подій на північному сході своєї держа-

ви, не раз вказувала на „необхідність безоглядного в корені підризання бунтарського елемента серед русинів“.

Один тільки незначний часопис осмілювався писнути про „неймовірно жадливі відносини на „Верховині“ про „ненормальні взаємовідносини між місцевим населенням і жидівством“, про „самозрозумілий зріст відлорюваності населення“, і т. д.

Але це був голос з провінції. Передові, поступові, соціалістичні та комуністичні органи, вбачали в тому лише „зріст небезпечних націоналістичних тенденцій серед населення, а разом з тим зріст антисемітизму. Подібні явища, в інтересі братського пролетаріату всіх країн, необхідно поборювати в найрішучіший спосіб.“

— То знаєте, — розважав Хомишин, сидючи над „гальбою“ в коршмі. — То краще жиди не їдай. То, — приплюснув він свої маленькі впади окуляри, — такий народ... О, то народ! Це вже поверте мені. — І при цьому запивав своє зауваження пивом. — Це знаєте, сусідо, — витираючи свої рижі вусиська картогато синьої барви хустиною, — доля нашого брата віде нікого не обходить. Хай тут, скажу вам, сусідо, тисячу гуцулів передушить тиф, чи голод, хай отакій Розенкранц виссе з чоловіка останню кров, і кого то болить?

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.
Протестаційне віче.

Заходами української церковної громади в Савт Плейнфілд влаштовано протестаційне віче, в якому взяли участь всі наші місцеві організації, як і організації з поблизу містечкостей. Отже це віче було спільним висловом цілої колонії.

Першим бесідником був ген. Сікевич. Він представив положення в Європі, та виказував, що тільки важкою працею і посвятимо можна добитись визволення українського народу. Бо тільки таким способом визволялись і інші народи.

Другий бесідник, о. І. Федина з Савт Плейнфілд, обговорив положення українського народу під Польщею, представивши цифрами і фактами, як Польща намагається знищити весь доробок українського народу, його школу і церкву. Це й є причиною, чому розвивається революційна акція на українських землях під Польщею. При кінці промови о. Федина прочитав резолюції з протестом проти польського гноблення, а зокрема проти варшавського суду над українськими молодими патріотами. Резолюції вислано до Вашингтону, Ліги Націй і Польщі. Громадяни Михайло Дубас і Микола Попадюк перевели збірку і зібрані \$37.70. Розхід виносив \$23, а \$14.70 вислано до Обеднання з призначенням на інвалідів.

До президії віча входили громадяни: М. Дубас, Яків Резник і М. Попадюк.

Жертвували по \$1: о. І. Федина, Н. Лісний, М. Дубас, Т. Пристах, І. Сігера, І. Дачук, Я. Резник, Я. Данилюк, П. Венгрин, Н. Татарин, Н. Пелехатий, М. Кульпак, Н. По-

котило, І. Назар, І. Торбин, Я. Раліс Максим, П. Стрілець, Я. Ярема, Бунеті, П. Мілецик, М. Пелоя, пані Шарик, Роза Дубас, М. Попадюк, А. Кульчицький, Д. Василюк, Я. Гурняк, Д. Семенюк 75 ц.; по 50 ц.: О. Будник, Д. Федина, П. Торбин, М. Перчишин, К. Прошовляйко, П. Буньо, Н. Шульц, М. Першин, В. Ярема, С. Дубей, Г. Приходко, М. Савчак; по 25 ц.: А. Загута, Н. Н. Решта дрібними.

НЮ БРИТЕН, КОНН.

Свято в пам'ять Батька Тараса.

Переглядаючи „Свободу“, знайшов я оголошення, що в Нью Бритен відбудеться 22 березня „День Батька Тараса“, отриманий з представлення „Назар Стодоля“ та „Вечерницями“ Ніщинського. А що я люблю в таких виставах, тому зібрався і поїхав. Приходжу до церковної галі, а вона вже виповнена, хоч нема ще сім годин, на яку заповіджено початок. От думаю собі, коби то по всіх наших громадах так було, тоді певно плідно інакше і ціле наше життя.

Дівчатка в українських строях уживаються наче русалочки, а хлопці пригтовляються за сценою до „Шедрівки“. Являється місцевий парох і виголошує вступне слово, як теж подає у короткі реферати дещо з творчості нашого Тараса. Підноситься куртина і розпочинається представлення „Назара Стодоля“.

Випало воно досить добре. Чогось кращого годі вимагати від молоді, котра роджена в Америці. Але козацькі строї, жупани, шаблі, шапки, чоботи, то вже таки треба похва-

лити. Мало хто з нас, громадян, міг би похвалитися такими козацькими строями. Тут уже хтось мусів дожити своєї праці, щоб це все так гарно виглядало. А щодо „Вечерниць“, то також випало незгірше за виїмком деяких слів, котрих наших роджені тут дівчата й хлопці не можуть добре наголошувати.

Після цього вийшли на сцену хористи. Усі в українських строях, наче живі ріжнманітні цвіти. Публіка витає їх грімкими оплесками. Виходить диригент хору, п. Хоптяк, а привяні не щадять рук і витають його грімкими оплесками. Нараз затихло. А потім понеслась пісня, гарно, чудово. А коли в хорових піснях виспівувала сольові точки одна панна (на жаль, імя мені невідоме), то тут настала дійсна гробова тишина. Усі з захопленням слухали її ніжнього чарівного голосу, котрий треба подивляти. Також і один молодець відспівав сольову пісню „Минають дні“. До сольових пісень пригравав на піані брат місцевого вчителя. На закінчення хор відспівав „Ще не вмерла“.

Дуже прикро мені було розставатися з цим святом. Я хотів далі слухати чаруючої пісні.

Належить шире признання п. Хоптякові, що доложив труду, щоб свято вийшло якнайкраще, а зокрема належить подяка аматорам, а також о. Ялечкові за умільний провід.

П. Н.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Бронкс, Нью Йорк Ситі. Теодор Долішний \$5.

Честер, Па. о. О. Милиць замісь святочних желань, \$3.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЕДНАННЯ

(За березень 1936).

I. Прихід:

З перенесення \$ 83.34
Прихід у березні 1936 3,403.16

Разом \$3,486.50

II. Розхід:

а) Висилка до краю:
1) Визвольна боротьба \$1,000.00
2) Рідна Школа 1,000.00
3) На кошти політичних процесів, варшавського, львівського й інших 500.00
4) Лемківщина 300.00
5) Інваліди 100.00
6) Сироти 100.00
7) Письменники 60.00
8) Політичні в'язні 50.00
9) Просвіта у Львові 25.00
10) Школа ім. Шевченка у Львові 25.00
11) Читальня в Грусятічах 13.00
12) Кошти висилки і листів 19.10 \$3,192.10

б) Кошти удержання канцелярії 25.00
в) Почтова скринка 4.00

Разом \$3,221.10

III. Зіставлення:

Прихід \$3,486.50
Розхід 3,221.10

Остається \$ 265.40

В остальні квоти є \$182.41, присланих для допомоги потерпілим від повені.

Обеднання Укр. Організацій в Америці.

ДАЙТЕ АМЕРИКАНЦЯМ ЗНАМЕНИТУ БРОШУРУ:

THE UKRAINIAN QUESTION AND ITS IMPORTANCE TO GREAT BRITAIN

by LANCELOT LAWTON (London)

яку щойно надіслано з Англії. Ціна з пересилкою 50 центів.

Замовляти:

“СВОБОДА”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УВАГА: Брошура та надається найкраще для наших політичних Клубів, як теж для ужитку молоді та всіх тих, що хотіли б представити Американцям українську справу коротко, ядроно й зрозуміло. Є там теж подані ті міжнародні постанови, що відносяться до українських поневолених земель.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запроцька Сін, від. 234, подає до відомості всім своїм членам, місцевим і позамісцевим, що квартальні збори, котрі мали відбутися в суботу, дня 10 квітня відложено на п'ятницю, дня 17-го квітня, в годині 7:30 ввечір, в Укр. Н. Домі 214-216 Фултон Стріт. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до пологодження. Нових кандидатів, котрі хотіли б стати членами в Товаристві і У. Н. Союзі просимо прийти до згаданого Дому і зголоситись до Уряду, а радо приймемо. Пригадуємо батькам, котрі ще не вислали своїх дітей до Союзу, хай це зроблять на зборах. — І. Генега, предс.; М. Генега, кас.; К. Плятк, секр.

ВЕСТБУРІ, Л. АЙ., Н. П. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 267, повідомляє своїх членів, що місячні і квартальні збори відбудуться в суботу, 11-го квітня в годині 7:30 ввечір. Обов'язком кожного члена є прийти на збори і вислухати справи владими урядників. Довгучі членів повинні постаратись вирівняти свої заборги, бо в противному разі будуть суспендовані. — Д. Кишенюк, предс.; Т. АгREST, секр.

НЮ ЙОРК, Н. П. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу дня 11-го квітня о год. 8.15 в галі укр. православної громади 334 Іст 14 вул. На тих зборах мають явитись всі члени відділу, та вирівняти бачи-ч. Я залеглі членські вкладки, а також принести зі собою відгососовані бальоти в справі севтуальноного засновання при відділі запомогового товариства, або позичкової каси. — Бізнак, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Никольна від. 369, повідомляє всіх місцевих і порамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в понеділок, 13-го квітня точно о годині 5:30 пополудні, тому, що маємо дуже важні справи до вирішення, просимо всіх членів прийти на збори і вирівняти свої довги і старайтесь платити що місяця, то вам буде легше. Визнаємо наших членів, хто ще має діти до нехай записи до Союзу, а також старших приймаємо без аступного. — І. Березак, предс.; О. Патер ас; М. Куба, секр.

БОРНСАЙД, ШКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в понеділок, 13 квітня в годині 7-мй ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори та принести своїх дітей до У. Н. Союзу. Пригадуємо всім членам, що розмет до Союзу мусить бути висланий кожного 25-го в місяці, тому просимо, щоб всі члени платили точно свої вкладки на зборах, бо товариство має на це збори і за галу мусить платити. Просимо не бути байдужними, а приходити на збори. Останніх два місяці на зборах було мало членів, отже просимо на ці збори прийти всі як один. — Ст. Дачинши, рек. секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Воодмира, від. 98, повідомляє своїх членів, що збори мали відбутись 12-го квітня, але тому, що припаде Воскресення Христове відкладаємо збори на понеділок 13-го квітня на 2-гу годину пополудні. Просимо всіх членів щоб прийшли на збори, маємо важні справи до пологодження. На тих зборах обговоримо справу допомоги потерпілим від повені і зміну лікаря. — Н. Максимчук, предс.; І. Земба, кас.; І. Чорний, секр.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляємо членів Бр. св. Василя, від. 339, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 11-го квітня в годині 5-тій ввечір, в домі Укр. Громади під ч. 3322 Норт Лавренці вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до пологодження. На тих зборах маємо вибрати Комітет для балю, котрий відбудеться по святах. Пригадуємо тим членам, котрі мають залеглий довг у відділі, щоб прийшли і порозі вирівняли свої довги, бо коли того не зроблять будуть суспендовані. — І. Сорока, Мак., предс.; І. Сорока, Мих., кас.; О. Дюрка, секр.

ТЮТЮН ТРЕБА ПЛЕКАТИ, ЩОБИ БУВ НАЙКРАЩИЙ.

Сигаретковий тютюн, подібно до певних інших продуктів, що їх сьогодні широко вживають, краще з відповідним везаням. Тютюн у його натуральному стані є грубий і сильний, хоч фактично, „вжелеаний“ вирощуваєм перед продажем, він не надається до вжитку без дальшого вжелеання.

Це є правдиве навіть відносно таких гарних тютюнів, що їх вживають у виробі сигареток Локі Страйк. Згідно з цим, тютюни для Локі вжелеються протягом періоду, що триває від півтора до трох років. Протягом цього періоду вжелеання в тютюнах стаються нижні, але безмірні зміни. Ці „природні“ зміни виявляються в частковому „згладжуванню“ первісних грубих якостей листка.

Але саме згладжування не може принести усунення вільних терпкоостей, які формуються в листках, навіть тоді, коли тютюни вжелеються при відповідних умовах, у відповідних періодах, приписаних для Локі Страйк.

Тому то виробники Локі несуть ці полішення багато кроків дальше через процес усунення подразників до надальшої точки щодо подібності з добрим смаком і характером тютюнів. Ці процеси виробування є вашою охороною проти подразнення, проти кашлю.

Більше того, у виробі Локі вживається середніх листків тютюнової рослини, тому, що верхні листки, як показали хемічні аналізи, мають у собі алкалінові надвишки, які схильні давати грубий, алкаліновий смак, тоді, як долішні листки схильні до терпкості в димі.

Наскільки сигаретки Локі Страйк включають низку геніяльних основних полішень, існує переконання, що всі полішення, сполучені для продукції в Локі вищої сигаретки, гатих цілком дозрілих тютюнів легке курення. (Огел.)

СВЯТОЧНІ ЗАКУПИ!

Коли робите святочні закупи з м'ясива, то не глядіть за товаром, не знаючи, звідки він походить і хто його виробляє, бо часами не тільки що не будете вдоволені, але часто за те здоров'ям треба платити.

Уважайте на одно: що м'ясарські вироби, продавані нижче цін сирого м'яса, є лиш імітацією виробів м'ясарських.

Багато склепів оголошують „старокраєві“ вироби м'ясарські, котрі не тільки ними не вироблювані, але навіть багато власників склепів не знають, де їх вироби роблені.

СВЯТОЧНІ ЗАКУПИ РОБІТЬ У ЗНАНІЙ ФІРМІ П. СТАСЮКА, КОТРА ВДОВОЛЯЄ СВОЇХ КЛІЄНТІВ 15 РОКІВ

П. СТАСЮК

Головний Склад і Фабрика:
124 - FIRST AVENUE
(МІЖ 7-МОЮ Й 8-МОЮ ВУЛ. БІЛИЙ ДІМ У БЛЬОКУ)
NEW YORK CITY

628 - 5th AVENUE
(МІЖ 17-ТОЮ Й 18-ТОЮ ВУЛИЦЕЮ)

121 NASSAU AVENUE
(МІЖ УЛИЦЯМИ ECKFORD і OAKLAND, Greenpoint)

BROOKLYN, N. Y.

На повнім образку представлений Августус Дж. Філіпс, завідаючий ліній Кюнард Гвайт Стар у Варшаві, Польща, що прибув сюди в справі польських і українських бізнесів.

РЕКОРДИ НА ВЕЛИКОДНІ СВАТА.

68940-41-42 Три 12-цалеві рекорди. Велика Пятниця, Субота, Великдень і 40 ягток. Шілий образ свят в старім краю. Ціна за всі \$3.00

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Гарна музика, спів і бесіди. С384 Козак за Дунаєм, Танець Роза, орх. Гуменюка.

КИТАЙСЬКІ КОНДУКТОРИ МІРЯЮТЬ ДІТЕЙ.

В усіх державах є розпорядок, що діти до означених літ не платять повного залізничного білета.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

З цьогорічної коляди в громаді призначено на Рідну Школу в старім краю \$40 і суму цю вислано до краю через Обеднання.

ФІМЯДЕЛЬЦЯ, ПА. На народні ціни.

Злучені українсько-американські організації прийняли на річних зборах 1. березня постанову жертвувати з каси \$40 та призначити ті гроші по \$10 на інвалідів, Рідну Школу, політичних в'язнів та музею у Празі.

Управа злуч. укр.-ам. орг. М. Рибак, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. На Рідну Школу.

Дохід зі свята Шевченка в сумі \$10 переслано через Обеднання на Рідну Школу.

БАТЬКІВСЬКА ЛЮБОВ.

Токійські часописи пишуть про подію, що викликала в Японії велике враження: До одної з японських гімназій у Токіо прийшов кілька днів тому один старий, коло 60-літній добродій, і сів в останній лавці одної класи.

Велика ріжниця.

— Я вчора бачив вас з гарною дівчиною, а я все вважав вас старим ворогом жінок!

— То ви помиляєтеся! Я є лише ворогом старих жінок!

КОНЦЕРТ

ПОКЛОНЕННЯ МУКАМ І СТРАСТЯМ ХРИСТОВИМ У ВЕЛИКУ ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 10-ГО КВІТНЯ 1936 Р. ТОВ. СПІВАЦЬКЕ „БОЯН“ БУДЕ СПІВАТИ ПРИ БОЖОМУ ГРОБІ СТРАСТІ ПСАЛЬМІ наших славних композиторів: Кобинця, Лисенка, Боднянського й Веделя.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

Table with 2 columns: Description of cards and Price. Includes items like 'Желятинові святкові', 'В українськмім стилі', '3 гарними квітами'.

Замовлення разом з належитістю просимо висилати на адресу: „СВОБОДА“ 81-83 GRAND STREET (BOX 346) JERSEY CITY, N. J.

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ НА СВАТІ МАТЕРІ

- СВАТІ МАТЕРІ, картина на 2 дії, 7 осіб — 20 ц.
В МАМИН ДЕНЬ, картина на 3 дії, 11 осіб — 20 ц.
СИРОТА, картина на 2 дії, 10 осіб — 20 ц.

Замовлення висилайте на адресу: „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Франсуа Де Ріа. ІНДІОСЬКИЙ ТАНОК

Було це після обіду, в якому взяли участь члени журі одної малярської вистави. Ми сиділи у вітальні, попили моку і ділились своїми враженнями.

Наняв я за містом домок у гарному садочку. У перших днях намалював я два краєвиди: схід сонця й індійську ніч.

Була це хатина тубильця. Стіни покриті сорокатим лахміттям, зв'язаними шкірами. В одному кутку стояв стіл із бляшаною лямпою.

На землі лежав чудовий барвистий килим, на якому мов статуя сидів індієць з дуже поважним поглядом.

Усмішка дівчини змінилася. Вона почала повільним ритмічним рухом танець. Музичний супровід ставав шораз більше пристрасний.

Якби я був письменником, то описав би як слід привабливі цієї жінки. Її очі й усміхні час танцю мали дивну красу.

Коли я йому сказав, чого хочу, він спитав переляканий: — То ви хочете намалювати мою доньку?

„Слава Іскандрові, побідникові!“ — кричали канааніти. Але Тарзан не був щасливий. Правда, його вояки побиди бандитів у першій бою.

ка золотих монет і умова була готова. А всеж молодий мужчина дивився на мене дуже ворожо.

Я думаю тільки про свій образ і відкидав її жіночі хитрощі. Дівчина вважала мій холод мабуть за образ, бо коли я поставив перед нею одного дня холодну лимонаду, вона відвернула її.

Даремне розпитував я за причиною; вона не брала нічого. Але танцювала так само кокетливо, як раніше; може, тому, що я не додав їй двох рупій поза гонорарем.

Одного дня Діната не прийшла до мене. По годині вислав я по неї свого слугу. І не було дома. Я працював над образом сестри, а потім пішов до міста до знайомих.

До дому вернувся я пізно ввечір. У мой кімнаті світилася усю ніч лямпа. Так раділи мені досвідчені люди. Заки клався я спати, перешукував за всіма всі кутки кімнати. Я не мав страху нікому, довіряючи своєму револьверу.

Коли я заснув, мав я враження, що саме така гадюка вилзла мені на груди. Я відчував її холод і як вона пестилася довкола мене.

„Як вона могла сюди дістатися?“ — думав я. Наріз звернув я увагу на плечест на підлозі. Як би це був злодій чи злочинець, то я був тепер безборонний.

Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Коли я ще раз прокинувся, сонце сильно світило у вікна. Я лежав непорухно і не вірив своїм очам.

Поліція дала мені найкращих детективів, але я не міг знайти винуватця. Коли я відвідав Дінату, вона сказала мені сміючись:

— Коли мій наречений утік і ти шукаєш його, то даремно робиш те, сагібе, бо не знайдеш його ніколи!

Так і сталося. Єдиною моєю потіхою було те, що я міг направити свій порізаний образ. Тепер уже розумієте, чому мені так тяжко було з ним розстатись.

Перекл. а. б.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НОРТМІПТОН, ПА. Тов. Укр. Стрільців, від 44, повідомляє своїх членів, що збори, котрі мали відбутись в другу неділю в місяці, не відбудуться з причини Великодніх свят.

АВКА, ПА. Бр. св. І. Христини, від 326, повідомляє всіх своїх членів, що місинні збори відбудуться в суботу, дня 11-го квітня в годині 7-їй ввечір в галі Тураа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ ЧОТИРИ ДОМИ, ШТОР, ГРОСЕРІЯ, ТОВАР І ВСЕ ЗНАЙДІТЬСЯ.

Тепершній рент і дохід \$110. Вартість продсть дешево, бо мусить виїхати з міста. Голосіться до: 74-M. BRANDT, 824 N. Front st., Allentown, Pa.

ПОТРІБНО сейчас досвідченого українського ЛАЙНО-ТАПІЧКА. 81-2

CLOBE PRESS PRINTERS, 13824 Jos. Campau Avenue, Detroit, Mich.

Dr. M. SMITH переїхав на 46 E. 7th STREET, NEW YORK між 2-ю і 3-ю Еаено, близько церкви св. Юра

Phone: Drydock 4-2486 Урядові години від 12 до 2-го і від 6-тої до 8-мої ввечір.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряк жил, болячі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8. ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКІ. DR. BENLA ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

Як тільки Назір очунав зі свого страху, він описав Гаретові битву, в котрій згинув увесь його відділ у бою з дивними вояками Тарзана.

Як Гарето слухав оповідання араба, на його лиці заграла злобна усмішка. В його думці почав поволі виринати плян, при допомозі котрого він думав змести Тарзана й усіх його союзників з лиця землі...

„Як Тарзан побачив, що вихід з кратеру замкнений воєрогами, він вернувся назад та поміг Арбелі й Томієві спуститися з дерева, на котрім він їх сховав. Разом вони пішли назад до табору канаанітів. Тарзана прийнято з окликом радості.

„Слава Іскандрові, побідникові!“ — кричали канааніти. Але Тарзан не був щасливий. Правда, його вояки побиди бандитів у першій бою. Одначе він знав, що війна тільки почалася та що Борис Гарето все ще мав перевагу.